

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne I. P. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. od 1 stycznia 2016 r. stanowi kwota 4000,00 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 16 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że I. P. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 sierpnia 2015 r.

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2017 r. sygn. akt VIII U 1126/16 zmieniono zaskarżoną decyzję i ustalono, że I. P. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2016 r. oraz oddalono odwołanie w pozostałym zakresie.

Z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym Zakładu wynika, że płatnik składek złożył za I. P. imienne raporty miesięczne o należnych składkach za miesiące od stycznia 2016 r. do kwietnia 2016 r., od czerwca 2016 r. do sierpnia 2016 r. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 15.400,00 zł, za miesiąc maj 2016 r. w kwocie 10.900,00 zł, za miesiąc wrzesień 2016 r. w kwocie 60,21 zł, za miesiąc od października 2016 r. do grudnia 2016 r. – 0,00 zł, za miesiące od stycznia 2017 r. do lipca 2017 r. w kwocie – 15494,53 zł.

Płatnik składek w złożonym za ubezpieczoną imiennym raporcie miesięcznym o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek wykazał za okres od 17 maja 2016 r. do 25 maja 2016 r. – wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy finansowane było ze środków pracodawcy.

W toku postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy ustalił, że M. G. (1) oraz E. P. zajmują się prowadzeniem pełnej księgowości różnych firm zewnętrznych. I. P. zajmuje się prowadzeniem księgowości jednej firmy zewnętrznej oraz (...) Sp. z o.o. Ustalił również, że I. P. od dnia 1 stycznia 2016 r. na stanowisku dyrektora finansowego zajmuje się także prowadzeniem rachunkowości, pozyskiwaniem klientów, pomaganiem przy analizach sprawozdań finansowych, prowadzi sprawy kadrowe spółki, nadzoruje rozliczenia z ZUS, podpisuje dokumentację kadrową. Ponadto ustalono, że zajmowała się także poszukiwaniem podmiotów, które są zainteresowane przeprowadzeniem w firmie badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta. W okresach nieobecności w firmie Prezesa (...) wydaje polecenia służbowe pracownikom oraz nadzoruje ich pracę. Zajmuje się wówczas wszelkimi sprawami organizacyjnymi spółki. Ustalono również, że I. P. nie była upoważniona do podpisywania dokumentów ofertowych czy finansowych.

Organ rentowy dodał, że w trakcie postępowania odwoławczego nie przedłożono żadnych dokumentów potwierdzających wykonywanie przez I. P. pracy na stanowisku dyrektora zarządzającego ds. finansowych.

Wobec powyższego, od 1 stycznia 2016 r. ustalono I. P. bardzo wysokie wynagrodzenie w stosunku do innych zatrudnianych pracowników w firmie (...) z o.o., w tym prezesa zarządu spółki (...) Sp. z o.o. zatrudnionego na stanowisku biegłego rewidenta.

Zgodnie z art. 58 § 2 Kodeks cywilny nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Tym samym miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia I. P. w firmie (...) Sp. z o.o. stanowi kwota 4.000,00 zł brutto.

/decyzja – k. 880 – 891 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 11 października w dniu 2017 r. złożyła I. P. w dniu 11 października 2017 r. i zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie:

- art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie polegające na dowolnym ustaleniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie, które to ustalenie nie zostało poczynione na podstawie obowiązujących przepisów prawa,

- art. 58 §2 kc poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że umowa o pracę stanowi czynność prawną sprzeczną z zasadami współżycia społecznego i z tego względu jest nieważna,

- art. 58 §2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że umowa o pracę jest nieważna, a mimo tego ustalenie podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i obowiązku jej opłacania przez płatnika składek.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne I. P. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) od dnia 1 stycznia 2016 r. jest wynagrodzenie wynikające z zawartej przez nią z płatnikiem umowy o pracę tj. kwota 15000,00 zł i zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego w wysokości dwukrotnej stawki minimalnej.

/odwołanie – k. 2 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 9 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 7/

Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, płatnik składek przyłączył się do odwołania. Pełnomocnik ZUS wniósł oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/protokół rozprawy z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:51:17 – 01:03:44 – płyta CD – k. 29/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka (...) Sp. z o.o. w Ł. z siedzibą przy ul. (...) została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym od 15 kwietnia 2015 r. Jedynym właścicielem spółki był A. P., który jednocześnie pełnił funkcję Prezesa Spółki. Przedmiotem działalności spółki jest działalność rachunkowo – księgową, doradztwo podatkowe. W dniu 16 lipca A. P. sprzedał część udziałów – swojej żonie I. P..

/wypis z Krajowego Rejestru Sądowego – k. 765 - 767 akt ZUS, umowa sprzedaży – k. 778 – 779 akt ZUS/

Wnioskodawczyni I. P. w 1999 r. ukończyła studia na kierunku Finanse i (...) na Uniwersytecie (...) w Ł.. Uczestniczyła też w licznych szkoleniach z zakresu rachunkowości i finansów.

/akta osobowe wnioskodawczyni w kopercie – k. 21/

Ubezpieczona przez podjęciem zatrudnienia u płatnika składek w okresie od dnia 1 września 2007 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. była zatrudniona w Zespole Szkół (...) w Ł. na stanowisku głównej księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadectwo pracy - akta osobowe wnioskodawczyni w kopercie – k. 21/

W dniu 1 sierpnia 2015 roku (...) sp. z o.o. podpisała z I. P. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku dyrektora zarządzającego do spraw finansowych w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie zadaniowym z wynagrodzeniem 15000,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania pracy ustalono lokal przy ul. (...) w Ł.. Zgodnie z umową do obowiązków wnioskodawczyni należało: nadzór i koordynacja przygotowania budżetu finansowego, kontrolowanie rzeczywistych wyników ekonomicznych firmy i porównywanie ich z wytyczonymi celami i założeniami, nadzór nad dokumentacją księgową i kontrola jej poprawności zgodnie z przepisami i procedurami, a także koordynacja i nadzór systemu sprawozdawczości finansowej, analiza dokumentów księgowych, bilansów, kosztów,

zysków i strat oraz raportowanie sytuacji finansowych do zarządu, nadzór nad pracą podległego personelu oraz nadzór nad tworzeniem odpowiednich raportów dla Zarządu firmy, jednostek zewnętrznych, itd., współpraca i negocjacje z klientami, kontrahentami instytucjami zewnętrznymi jak banki, firmy ubezpieczeniowe, inwestorzy, organy podatkowe, samorządy terytorialne.

/umowa o pracę w aktach osobowych – k. 21/

Spółka zajmuje się badaniem sprawozdań finansowych. Biuro rachunkowe stanowi działalność dodatkową. Spółka posiada klientów z całej Polski. Badanie sprawozdań finansowych nasila się w pewnym okresie. W sierpniu, we wrześniu zaczyna się tzw. „ofertowanie”. Płatnik przystępuje do przetargów, w 2016 r. wysłał około 400 ofert. W 2016 r. firma miała zakontraktowanych 45 klientów, a obecnie około 65 klientów.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29/

A. P. jako biegły rewident od października do kwietnia bardzo często wyjeżdża do klientów w celu przeprowadzenia badań dokumentacji finansowych firm. Rocznie przejeżdża około 60 – 80 tysięcy kilometrów. Wyjazdy te często trwają cały tydzień od poniedziałku do soboty. Podczas jego nieobecności za organizację pracy w firmie odpowiedzialna jest ubezpieczona I. P.. Jest ona przełożoną pracowników. Nadto prowadzi księgi handlowe oraz książki przychodów i rozchodów.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29, zeznania płatnika składek z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:29:28 – 00:31:06 – w zw. z zeznaniami – 00:48:4 – 00:49:07 - płyta CD – k. 29/

Wnioskodawczyni od 1 stycznia 2016 r. do chwili obecnej była niezdolna do pracy w okresie od 17 maja 2016 r. do 25 maja 2016 r. i za ten okres otrzymała wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy ze środków finansowanych przez pracodawcę.

/bezsporne, zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29/

Ubezpieczona I. P. wynagrodzenie otrzymuje przelewem na konto.

/bezsporne/

Oprócz wnioskodawczyni w firmie płatnika składek zatrudnieni są:

- K. Z. na stanowisku asystenta biegłego rewidenta w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 2500,00 zł,
- M. G. (2) na stanowisku specjalisty ds. finansowych w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 4000,00 zł do 31 marca 2018 r., a od 1 kwietnia 2018 r. – 5000,00 zł. W 2017 r. otrzymała premię w wysokości 9000,00 zł,
- E. P. na stanowisku specjalisty ds. finansowych w wymiarze 3/5 etatu do 31 grudnia 2017 r., a od 1 stycznia 2018 r. w wymiarze 2/5 z wynagrodzeniem 2000,00 zł. W 2017 r. otrzymała premię w wysokości 4000,00 zł.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29/

A. P. jako członek zarządu uzyskuje bardzo wysokie nagrody, w 2016 r. było to ponad 99000,00 zł, w 2017 r. – (...),00, a w 2018 r. – w marcu i w kwietniu po 60000,00 zł.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29, zeznania płatnika składek z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:29:28 – 00:31:06 w zw. z zeznaniami – 00:48:4 – 00:49:07 – płyta CD – k. 29 /

Rok 2015 i 2016 (...) sp. z o.o. zakończyła ze stratą, natomiast w 2017 r. spółka osiągnęła zysk w wysokości 113000,00 zł.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29/

Spółka nie ma żadnych zaległości w opłacaniu danin publicznych. Wynagrodzenia pracowników wypłacane są w terminie.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 25 kwietnia 2018 r. – 00:02:52 – 00:29:28 w zw. z zeznaniami – 00:45:32 – 00:48:44 – płyta CD – k. 29/

Decyzją z dnia 16 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że I. P. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 sierpnia 2015 r.

/decyzja – k. 840 – 845 akt ZUS/

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2017 r. sygn. akt VIII U 1126/16 zmieniono zaskarżoną decyzję i ustalono, że I. P. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2016 r., oddalono odwołanie w pozostałym zakresie i zniesiono wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu.

/wyrok – k. 95 w aktach VIII U 1126/16, uzasadnienie – k. 100 – 115 w aktach VIII U 1126/16/

Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2018 r. Sąd postanowieniem oddalił wnioski dowodowe złożone przez pełnomocnika ZUS o zobowiązanie płatnika do nadesłania akt osobowych wszystkich pracowników oraz ich wynagrodzeń na przestrzeni lat 2015 – 2018 na okoliczność dysproporcji w wysokości wynagrodzenia ubezpieczonej i innych pracowników, w tym biegłego rewidenta. Wnioski te należy uznać za spóźnione, gdyż organ rentowy uchybił terminowi do ich złożenia. Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2018 r. o wyznaczeniu rozprawy ZUS został zobowiązany do złożenia w terminie 14 dni wniosków dowodowych. Organ rentowy odebrał wezwanie w dniu 21 lutego 2018 r. (k. 25), a więc termin do złożenia wniosków dowodowych upłynął 7 marca 2018 r.

Ponadto należy zauważyć, że okoliczności, które organ rentowy zamierzał wykazać poprzez te wnioski dowodowe w istocie nie są sporne. Zarówno wnioskodawczyni jak i płatnik przyznali wprost, że wynagrodzenia innych pracowników są znacznie niższe niż samej wnioskodawczyni. Płatnik ponadto podniósł, że wprawdzie jego wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę nie jest wysokie, jednak, jako prezes zarządu firmy otrzymuje bardzo wysokie nagrody pieniężne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1383), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 wspomnianej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 roku, III UK 26/07, z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie ustalono, że prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2017 r. sygn. akt VIII U 1126/16 zmieniono decyzję ZUS z dnia 16 marca 2016 r. i ustalono, że I. P. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2016 r.

Organ rentowy w niniejszym postępowaniu zakwestionował wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej w kwocie 15000,00 zł wynikającego ze stosunku pracy łączącego ubezpieczoną z płatnikiem składek. Organ rentowy zarzucił stronom umowy naruszenie zasad współżycia społecznego, polegające na świadomym zamiarze osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu.

W tym miejscu stwierdzić należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że wnioskodawczyni powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do kwoty 4000,00 zł brutto. Należało zatem ustalić, czy postanowienia umowy o pracę były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.). Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia wypłacona wnioskodawczyni za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co

do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także względem na interes publiczny. Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w przepisie art. 353 1 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy, zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, iż sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone świadczenia z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych. Co prawda w tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) przyjęto, że „cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k.c.)”, a w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) stwierdzono, iż „stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)”, to - pomijając, że rozstrzygnięcia te zapadły w odmiennych niż oceniany stanach faktycznych - trzeba zauważyć, że dotyczą one kwalifikowania opisanych zachowań w aspekcie ich zgodności z prawem, nie rozważając czy nie naruszają one zasad współzycia społecznego. Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, iż ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Jednym z najistotniejszych kryteriów godziwości (sprawiedliwości) wynagrodzenia za pracę, jest ekwiwalentność wynagrodzenia wobec pracy danego rodzaju, przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, jak też ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 k.p.). Względność zasady godziwości wynagrodzenia, wyraża się koniecznością odniesienia się nie tylko do potrzeb pracownika, ale także świadomości społecznej oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zatem mimo tego, iż postanowienia umowy o pracę, które nadmiernie uprzywilejowują płacowo danego pracownika, w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353 1 k.c., to w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, możliwe jest - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - przypisanie zamiaru nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Jest to związane z alimentacyjnym charakterem tych świadczeń oraz z zasadą solidaryzmu, wymagającą tego, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii

z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 roku, III AUa 420/12, LEX nr 1220514).

Pojęcie godziwości wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych winno być zatem interpretowane przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych, gdyż podstawę wymiaru składki ubezpieczonego, będącego pracownikiem, stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego Sąd stwierdza, iż ustalona wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej nie może zostać uznana za wygórowaną i stanowiła wynagrodzenie godziwe oraz adekwatne do zajmowanego stanowiska, jakości i ilości pracy świadczonej przez ubezpieczoną. Ubezpieczona jest bowiem oprócz płatnika składek, który często przebywa na delegacji, jedyną osobą zarządzającą w firmie i zakres obowiązków oraz odpowiedzialności jest o wiele większy niż pozostałych pracowników. Sąd nie stracił z pola widzenia okoliczności, że firma została stworzona przez wnioskodawczynię i jej męża i to oni stanowią siłę napędową. Trudno więc porównywać ich do osób, które zostały przez nich zatrudnione. Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni i zainteresowanemu, w których wskazali na realność otrzymanego przez skarżącą w spornym okresie wynagrodzenia określonego w umowie o pracę.

Z zeznań odwołującej i płatnika składek, a także z przedstawionej dokumentacji jasno wynika, że ubezpieczona w spornym okresie tj. od 1 stycznia 2016 r. wykonywała i nadal wykonuje obowiązki pracownicze na stanowisku dyrektora zarządzającego do spraw finansowych w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczona posiada wykształcenie i doświadczenie zawodowe na stanowiskach pracy związanych z prowadzeniem księgowości, nadto podczas nieobecności płatnika, który często wyjeżdża w delegację ubezpieczona zarządza całą firmą. Dlatego też w ocenie Sądu ustalona wysokość wynagrodzenia wnioskodawczyni nie była wygórowana, zważywszy na zakres jej obowiązków i odpowiedzialności. Nadto należy wskazać, że oprócz wnioskodawczyni żaden z pracowników firmy nie zajmuje kierowniczego stanowiska: są dwie osoby zatrudnione na stanowiskach specjalistów ds. finansowych oraz jedna osoba na stanowisku asystentki biegłego rewidenta.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę w zakresie wysokości wynagrodzenia była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Zdziwienie Sądu budzi także fakt zakwestionowania wynagrodzenia ubezpieczonej w sytuacji, gdy nie korzystała ona z jakiegokolwiek świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Należy bowiem podkreślić, że wnioskodawczyni, od stycznia 2016 roku, była tylko kilka dni na zwolnieniu lekarskim, za które pracodawca wypłacił wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy.

Reasumując, należy stwierdzić, że na gruncie niniejszej sprawy, nie może budzić wątpliwości fakt, iż postanowienia umowy o pracę ustalające wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej były ważne, albowiem nie były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie (...) § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ustalając miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia ubezpieczonej od dnia 1 stycznia 2016 r. na kwotę 15000,00 złotych miesięcznie brutto.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu, wypożyczając akta rentowe.

K.K.-W.